Rjavi medved je ogrožen

Ogrožajo ga gradnja novih cest, železnic in naselij ter vse več ljudi v gozdu na območju, kjer medved živi. Zato smo ga zavarovali. Rjavi medved ima kot plenilec zelo pomembno vlogo v naravi, imenujemo ga ključna vrsta. Z varovanjem rjavega medveda in območja, kjer živi, ohranjamo tudi druge živali.

Rjavi medved je zavarovana žival, zato ga je prepovedano poškodovati, vznemirjati, loviti, zastrupiti, usmrtiti ali si ga prilastiti.

Kateri so slovenski, evropski in mednarodni predpisi, ki varujejo medveda?

- Zakon o ohranjanju narave
- Direktiva o habitatih (EU)
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah
- Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000)
- Uredba o ekološko pomembnih območjih
- Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam
- Bernska konvencija
- Konvencija CITES
- Uredba Sveta 338/97 (EU)
- Konvencija o biološki raznovrstnosti
- Alpska konvencija

Dobro je vedeti

v bližini naselij ne puščam organskih odpadkov, kot so ostanki hrane in klavnični odpadki, ker s tem privabljam medveda

v gozdu ne hodim po sledeh za medvedom, ker s tem povečujem možnost srečanja z njim

ne približujem se »zapuščenemu« medvedjemu mladiču, saj je medvedka vedno v bližini in ga bo kot skrbna mati branila pred nami

pozimi ne hodim v bližino brloga, v katerem je medvedka z mladiči, ker s tem ogrožam njene mladiče in tudi sebe

psa v gozdu vedno vodim na vrvici, ker pes pred medvedom beži k lastniku in ga s tem ogroža

Kje lahko izvem več o varovanju rjavega medveda v Sloveniji?

Ministrstvo za okolje in prostor
Agencija RS za okolje
Tel.: (01) 478 40 00
Fax.: (01) 478 40 52
E-pošta: gp.arso@gov.si
http://www.arso.gov.si/
http://www.mop.gov.si

Izdala: Agencija Republike Slovenije za okolje; **Uredili:** Mateja Blažič, Urška Mavri, Andrej Arih; **Produkcija:** ARGOS; **Besedilo:** Mateja Blažič; **Risbe:** Marjan Vaupotič; **Oblikovanje:** Ivana Kadivec; **Repro:** Scanart; **Tisk:** G-offset, november 2006

Rjavi medved

(Ursus arctos)

Ohranimo velike zveri v naših gozdovih

vrsta: rjavi medved *(Ursus arctos)*
družina: medvedi (Ursidae)
red: zveri (Carnivora)
razred: sesalci (Mammalia)
kraljestvo: živali (Animalia)

Kje živi?

Rjavi medved je v preteklosti naseljeval celotno Severno Ameriko, večino Evrope in severne Azije, danes pa je marsikje iztrebljen. V Sloveniji smo rjavega medveda ohranili. Živi v gozdovih na jugu države, od Gorjancev do Brkinov in severnega roba Trnovskega gozda. Posamezne medvede srečamo tudi v smeri proti Julijskim in Kamniško Savinjskim Alpam.

O rjavem medvedu

Je naša največja zver. Samice tehtajo okoli 100 kg, nekateri samci presežejo celo 200 kg. Močno telo meri v dolžino do 2.5 metra, rep je kratek in skrit v kožuhu. Pri hoji stopa po celem podplatu, zato pravimo, da je podplatar. Odtis stopala zadnje noge je podoben človekovemu. Čeprav je na videz neokreten in počasen, lahko zelo hitro teče. Je dober plavalec, mlajši in lažji medvedi tudi plezajo.
Za zimsko mirovanje in kotenje mladičev si naredi brlog v podzemski votlini, zadostuje mu tudi zavetje pod podrtim drevesom ali gošča. Rjavi medved je samotar in živi na določenem območju, ki ga imenujemo domači okoliš.
Le-ta je velik od 100 km^2 do 1600 km^2.
Po ocenah strokovnjakov živi v Sloveniji približno 400 rjavih medvedov.

S čim se hrani?

Rjavi medved je vsejed. Čeprav spada med zveri, se prehranjuje v glavnem z rastlinsko hrano, kot so žir, sadje in zeli. Sicer se hrani tudi z mravljami in drugimi nevretenčarji, glodalci ter poginulimi živalmi.

Od medvedka do medveda

Medvedi se parijo med aprilom in junijem, ko samci iščejo za paritev pripravljene samice. Medvedka skoti pozimi enega do štiri mladiče. Ti so nebogljeni in težki manj kot pol kilograma. Medvedka za mladiče skrbi dve leti. Spolno so zreli pri štirih letih, živijo lahko do 40 let.

Ali medved pozimi spi?

Ne. Rjavi medved pozimi miruje v brlogu, vendar to ni pravo zimsko spanje, kot ga poznamo pri polhih.V tem času se medvedu samo zniža telesna temperatura, upočasnita se srčni utrip in dihanje. Brlog pozimi večkrat zapusti in si išče hrano.

Srečanje z medvedom

Medveda redko vidimo, saj je zelo previdna žival, ki dobro sliši in voha. Ko zazna bližino človeka, se umakne. Nevaren postane le, če ga človek preseneti in se mu preveč približa.